

Tidsskriftskopi

**Ejendommen Kongeskov II : En beretning om dens ejere og beboere fra
1799-1999**

Bavnen

Clement, Knud

1453544077441

Dette materiale er indskannet og fremsendt elektronisk i henhold til aftale med COPY-DAN Tekst & Node.

Det er ikke tilladt modtageren af denne e-mail at videregende det indskannede materiale til andre.

Det var slemt, om det blev glemt -

Ved festen fo Vejlbys Strib lokalhistoriske Forenings 10-års jubilæum sang man nedenstående sang, som den daværende formand Finn L. Faulk, havde skrevet i dagens anledning.

Mel: Jeg ser de bøgelyse øer...

Fra Arilds tid har mange slægtled virket hvor vi bor;
i høje og på marker, vi finder deres spor.
De byggede kirke, færged folk - jeg synes, det var slemt
hvis vi kun tænkte nutid- og de blev ganske glemt.

Her sad engang en ungersvend, som hamred sten mod flint;
og ud af flinten sprang der - et øksehoved fint!
Og sekler gik; - nu diglens malm blev hældt i formens tragt;
et under: - sværd og smykker - blev her til verden bragt.

Og nye slægter smedede jern, og ofrede til Thor.
Vi finder deres døde i urner gemt i jord.
Trygt Søborgs volde skærmed folk mod vold og røveri,
mens kirken skulle hindre dæmoners tyranni.

En konge bød: "Der bygges vold til forsvar for vort land."
og fæstebonden trælled med oddens jord og sand.
Så påbød kongen færges fart, og broer kom i stand;
og smakker gled som svaner på bæltets lumske vand.

Da ad'len så, at her var smukt og frugtbar jord at få,
blev Billeshave bygget, til glæde kun for få.
For fæstebønder trælled hårdt på herremandens bud;
blev taget til soldater og sendt i krigen ud.

Da spor blev lagt og der kom tog og bygget banegård,
og skovhjul-færger sejled, hvor broerne nu står,
kom badegæster ilende, og slog sig glade ned
ved kysten i pensioner fra Strib til Vejlbys Fed.

Ja, det var slemt om det blev glemt, men det vil aldrig ske,
for vi har en forening og Bauen viser det.
Den lyser op og bringer nyt om alt, hvad der er gemt;
så derfor kan vi vide - det bliver aldrig glemt.

Ejendommen Kongeskov II

En beretning om dens ejere og
beboere fra 1799 til 1999.

ved Knud Clement.

Sammen med brødrene Hans og Frederik er Margrethe i Skifteretten i Middelfart d. 31 januar.

Margrethe overtager eller køber ved den lejlighed ejendommen af boet for 6500,00 kr. Og er dermed ejer af ejendommen.

Vintrene var hårde og kolde. Alt var frosset til, også roerne til kreaturerne.

Jeg var på sommerferie hos Margrethe disse somre i krigsårene, men erindrer dog ikke noget savn. I året 1942 var jeg på ferie der fra 5. juli og rejste hjem 13. august. Det var en anden levevis end i hjemmet i Nyborg. Og kosten var meget forskellig fra det vante. Dagens højdepunkt var at hente mælkejunger, med kærnemælk som kom retur fra mejeriet, oppe ved den store vej. Mælkejungerne var sat af på en lille jernkærre med to hjul der også var af jern. Når de var kørt hjem fik jeg lov til at drikke kærnemælk som jeg vældig godt kunne lide. Og der blev taget kærnemælk fra til husholdningen. Faster Grethe, som jeg kaldte hende, lavede selv rygeost, koldskål (som var lun)

og tykmælk. Røjle Andelsmejeri var berømt for sit lurmærkede smør og osteproduktion.

Følgelig var kærnemælken også af god kvalitet selv om den var et biprodukt og beregnet til fodertilskud til Margrethes to grise, iblandet valset korn, kaldet Grut.

Afregningen for leveret mælk til mejeriet fra de to, undertiden tre, røde køer hun havde, skulle afhentes hos Mejeribestyreren og skete i kongens mønt.

For ikke at misbruge de kostbare arbejdstimer havde 3 naboer den aftale at skiftes til at køre til Røjle og på Mejeriet afhente tilgodehavendet. Faster har fortalt om disse ture at de var en oplevelse. Ved denne lejlighed traf man andre leverandører i samme ærinde og fik udvekslet nyheder om hændelser i sognet. Og fik en fornemmelse af andres indtægter sådant lidt diskret.

Margrethe har altid haft gode og forstående naboer som, ikke mindst i de sidste år, har været hjælpsomme og forstående. I de yngre år havde hun efter sigende en stærk vilje som ikke altid blev diplomatisk udtrykt, heller ikke over for naboerne. Men hun fortrød og fik glattet ud igen. Og det er jo ikke en dårlig egenskab. Den tyske besættelse af Danmark mærkedes også ude hos Margrethe. Den tyske marine havde mange vagtopgaver i farvandet ud for klinten. Der kom ikke så sjældent marinesoldater for at købe kartofler og

grøntsager, æg, flæsk og lignende. Margrethe var hver gang de kom rædselsslagen, tale med dem kunne hun ikke så det var med tegn og gebærder. Egentlig ubehagelige var de dog ikke i den forstand, men uvelkomne og angstskabende i uniform og med deres bevæbning, det var de.

Under Margrethes seng fik jeg, en gang jeg i regnvejr legede inde, øje på en sabel. Jeg fik ikke nogen egentlig forklaring på tilstedeværelsen af våbenet. Men jeg fik noget af historien om sabelen. Den havde, for-

talte Faster, været fast inventar under aigestolen på hestevognen der blev brugt til fragtkørselen til Odense. Jeg fik noget nølende lov til at låne den og gik i krig med nogle mandshøje brændenælder der groede rundt om tobaksladen. Sommerferierne gik med leg på stranden og i vandet og var en god oplevelse for en dreng fra byen .

Ærinder til Brugsen var sjældent, der gik Margrethe selv med spånkurv og kontrabog. Det var stedet for nyhedsformidling. I Brugsen blev æggene fra de ca. 15-20 høns solgt og beløbet godskrevet i kontrabogen.

Margrethe Clement fotograferet på sin 80 års fødselsdag 26. september 1982

Bageren (fra Kustrup?) og slagter Lund fra Kauslunde kom ugentlig kørende med hestevogn og falbød deres varer.

Postbudet kom ind hvis der var post at aflevere eller dersom gulvskrubben var stukket i tjørnehækken som signal om at der var forsendelser til ekspedition. Det kunde være et brev der sammen med nogle ører som betaling for frimærker var lagt frem på bordet i bryggerset eller et girokort. Postbudet frankerede forsendelsen og lagde eventuelt byttepenge.

Når det var et værktøj, hakkejern eller stiv kost, der var sat i hækken, var det tegn til kuskens fra Brenderup Frugtcentral at der var bær til afhentning.

Afhentning af moreller og bærskede altid om aftenen. Bærrene fra egnenes frugtavlere kunne da samles i Brenderup Frugtcentral, sorteres og sendes med jernbane til Grønttorvet i København. Her kunne varen så sælges som friskplukket dagen efter at det var høstet.

Margrethe bliver ramt af svagelighed og forpagter i juli 1949 jorden bort, og der drives ikke selvstændigt landbrug mere.

Der hersker ikke tvivl om at ugens og søndagens højdepunkt var gudstjenesten.

Margrethe havde sin bestemte plads i en bænk i kirkens nordlige side. Forklaringen fik jeg en gang da vi fulgtes ad i Kirke og

med følgende bemærkning: du må selv om hvor du vil sidde, jeg sidder dér for der er jeg nærmest vort gravsted. Og her var hun at finde hver gang kirkeklokkerne havde kaldt til gudstjeneste. Margrethes ur var ikke altid til at stole på. Hun havde dog en klar fornemmelse af tid og dagsrytme.

Og hvad angår kirketiden bemærkede hun sig altid om det var første eller anden ringning med kirkeklokkerne.

Morgen og aftenringningen med kirkeklokkerne, solen op og ned, var følt som en hilsen og påmindelse fra kirken, også til hende. (Det var helt forkert da man begyndte at ringe solen ned kl. 16:00. fortalte hun.)

Margrethe fulgte hele sit liv traditionen, lært af hendes moder, med daglig læsning af bibel og andagtsstykker.

I 1958 døde søsteren Martha i Fredericia. Der blev en arv til Margrethe som blev anvendt til installering af elektricitet.

Belysning i hjemmet havde hidtil været stearinlys og væsentligt med petroleumslamper.

Arbejdet var færdigt til Påske 1959. Skærtorsdag tændes der for første gang lys i lysekronen. Margrethe nåede den alder hvor man får folkepension. Det følte hun var som at få en formue hver måned, når hun ellers havde været nødt til at leve af næsten ingenting.

K. F. U. K.'s Forening i Røjleskov/Vejlby, fotograferet omkring 1920 af fotograf Laura Petersen i
Øverste række f.v. nr. 2: Karen, sygerplejerske, Røjle, Ane Nielsen Lundsgaard, Maren Madsen, Edna Jørgensen (Larsen), Sølyst, Rasmine Clement Nielsen, **Margrethe Clement**, ukendt. **Midlerste række f.v. nr. 1:** Madsen, Røjleskov, Jensine Berthelsen, Røjlemose. **Tredje række f.v.:** Ukendt, Astrid "Mær" Jørgensen, K.F.U.K., Marie Nielse, Storeskov Plejehjem, Erna? Storeskov, ukendt. **Siddende f.v.:** Astrid Jørgensen

Petersen i Strib. Familierne Thorsen og Lundsgaard med flere har sat navne på de afbildede personer. Maren Madsen g. Schmidt, Lilly Søndergaard, Sølyst, Anna Lundsgaard, ukendt. **Anden række f.v.:** ukendt, Magda Madsen, Røjle Trikotage, ukendt, ukendt, Margrethe Olesen, Kasmose, ukendt, Maren Tid "Møter", Røjle Asta Nielsen g. Jørgensen, Strib. , Peter Jørgen Hansen, skrædder i Røjle, fmd. for .: Astrid Jørgensen, Kasmose, Ingrid, Storeskov.

Det kunne mærkes på mange måder.

Stråtaget på ejendommen var udtjent og blev skiftet ud med eternit, det gav også en lavere brandforsikring. Et badeværelse blev det også til med indlagt vandværksvand.

Komfuret blev stadig brugt til madlavning og til at bage i. Brænde og kvas huggede hun selv på blokken og det blev sorteret ud efter størrelse og art. Så det var nemt at fyre med kun den nødvendige mængde træ til opgaven. Den meget spartanske daglige levevis blev ikke skiftet ud, noget så moderne som radio eller fjernsyn kom aldrig inden for dørene. Margrethes liv var præget af den tilværelse og levevis der altid havde hersket i hjemmet, nemlig stor nøjsomhed i det daglige.

Udvendigt blev huset kalket efter behov og haven vedligeholdt. Og det så som sådant udmærket ud. Indvendig bredte forfaldet i bygningerne sig dog.

Margrethes helbred blev gradvist dårligere. Margrethe flyttede d. 17. 12. 1994 ind på Strandvejens Plejehjem. Det varede dog ikke så længe før hun kom nogenlunde til kræfter og befandt sig godt.

Helbredet og livslysten tog dog af. Margrethe sagde tit at hun længtes hjem, en omskrivning af ønsket om ikke at leve mere.

Den 19. januar 1999 havde Margrethe besøg af sin præst, Jes Rønn Hansen fra Strib, der sang et par salmer og læste salme 23. for hende. Færdig dermed og uden det var bemærket blev det klart at døden var indtrådt. Margrethe levede ikke mere her på jorden. En stærk oplevelse for præsten der dog glædede sig over at have været til trøst og gavn. Margrethe fik en død som hun havde ønsket, stille og rolig uden sygeleje og smerter. Der blev i den følgende tid undersøgt forskellige muligheder for at bevare ejendommen i familien. Dette var af flere grunde ikke muligt eller formålstjenligt.

Boet afhændede ejendommen som dødsbo til Helle og Frank Pedersen, Sandager, der overtog huset den 1. dec. 1999 med henblik på at bygge nyt på stedet.

I Fyens Stiftstidende kan man den 7. september 2002 læse at:

”Middelfart Kommune har sagt god for, at ejendommen Middelgrundvej 3 på Røjle Klint må rives ned og genopbygges.”

Godkendelsen er givet efter at fredningsnævnet for Fyns Amt har bedt om en udtalelse.

Præsten i Vejlbj -

Fra Fyns Tidende Dec. 1958

Sognepræst J. Skjødt fylder 2. juledag 60 år og fortæller her lidt om sit liv og om forbindelsen til 19.000 danske sømænd i det fremmede .

I storstuen i Vejlbj præstegaard paa Vestfyn samledes den 4. juli 1849 den danske hærs generalstab med Bülow i spidsen. Udfaldet fra Fredericia blev planlagt. Den 5. skulle det ske, men en forsinkelse satte datoen ud til den 6. Dermed var der skabt historie i præstegaarden. Indtil for faa aar siden havde man et synligt bevis. Den gamle storstue er ganske vist ikke mere, for præstegaarden er bygget om. Men i en vinduesrude sad generalernes navnetræk - prentet efter det betydningsfulde møde. Nu opbevaredes det sjældne vindue paa Nationalmuseet. Men den nære tilknytning til store begivenheder i danmarkshistorien hviler stadig over stedet. Førleden hvilede der ogsaa taage. En tæt juletaage, der skjulte præstegaard og kirke. Paa kirkegaarden staar en brudt søjle som minde over 49 soldater, der døde paa lazarettet i Billeshave faa kilometer fra Vejlbj.

Inden døre slaar hyggen en i møde. Det er et rigtigt præstehjem, præget af, at beboerne,

sognepræst J. Skjødt, hans hustru og børn, har indrettet sig som den hyggelige familie, de er. I 1934 flyttede præstefamilien ind i Vejlbj præstegaard. Den 26. december fylder pastor J. Skjødt 60 aar, saa det er en passende lejlighed til at slaa fast, at Vejlbj sogn i 24 aar har haft en præst, der først og fremmest har været hele sognets præst. Det er ikke bare pæn snak til lejligheden. Prøv en søndag at starte bilen og sæt kursen mod den smukke, hvide kirke i Vejlbj. Saa skal De se kirkegang.

Pastor J. Skjødt er retningsbestemt i den forstand, at han aldrig lægger skjul paa, at han tilhører Indre Mission og er sognepræst for en af de stærkeste kredse i landet. Men alle andre i sognet, og det gælder ogsaa folk af grundtvisk retning, betragter ham ogsaa som deres præst. Og saadan skal det være.

Rodfæstethed

- *Hvordan opstod den indre missionske bevægelse i Vejlbj?*
Den stammer fra den saakaldte Kertemindebevægelse, den fynske vækkelse, der delte sig i to grene. En, der gik til Grundtvigianerne og saa en, der blev til Indre Mission. Fælles for dem begge var den vægt, man lagde paa det sakramentale.

- *Hvordan var det at komme til Vejlbj ?*